

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA

Egy évre	6 fr. — kr.
Fél évre	3 „ — „
Negyed évre	1 „ 50 „
Egyes szám ára	6 „
Külföldre egy évre	8 „ — „

Ezen lap megjelenik
hétente kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Hirdetések közlési díja:

minden egy hasábos garmond
sorért vagy annak térfogatáért
4 kr., s minden egyszeri közlés
után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.
Nagy és többször közlendő
hirdetményt a kiadóhivatal ár-
kedvezményben részesít.

A „Nyíltér“ rovatban
közlendő cikkek soronként
10 kr. díjért közöltnék.

SZERKESZTŐSÉG:

KÉZDI-VÁSÁRHELYT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SZEREDÁN:

Sprencz György szerkesztő lakásán.

KIADÓ-HIVATAL:

KÉZDI-VÁSÁRHELYT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SZEREDÁN:

Györgyjakab Márton nyomdabérlőnél.

A lap tartalmát illető közlemények a szerkesztőségekben, az előfizetések, hirdetmények, nyíltéri cikkek, stb. a kiadóhivatalokban fogadtatnak el.

Egészségügyünk.

II.

Ép lélek csak ép testben honol, beteg ember nem munkálkodhatik; egészségünk megőrzésével nemcsak magunknak, családunknak, de a hazának, az emberiségnek is tartozunk.

Még a naptárszerkesztők is tehetnek valamit közegészségünk javítására. Közöljenek kiadványaikban ily irányú cikkeket is, mert a nép elolvassa a kalandáriumot á-tól z-ig nem egyszer, de tiszter: és el fogja olvasni akkor is, ha benne pár királyfi és hétfejű sárkányos rémmese helyett megtalálja, hogyan építkezzék célszerűen, hogyan táplálkozzék, hogyan ápolja gyermekeit stb.

Népszerű felolvasások által is sok jót tehetnek az orvosok.

Közegészségünk mindaddig nem fog nagyobb mértékben javulni, míg a megfelelő törvények szigorúan végre nem hajtatnak és míg főleg a köznép általános műveltsége oda nem emelkedik, hogy az egészségtannak legalább fontosabb tételeit már önként is megérteni és megszívni tudja. E tekintetben a papokra, tanítóokra, orvosokra magasztos feladat vár.

De lássuk az iskolákat. Mihelyt ragályos betegség üt ki valamely községben, azonnal bezárják az iskolát, nehogy az iskola legyen főtérjesztője a ragályos betegségeknek; ez helyes; csak hogy azt még nem igen akarják beismerni, hogy ezenkívül másképp is lehet az iskola a

gyermekek egészségének ártalmára, lehet megölője a gyenge nemzedéknek.

A kik a gyermekek nevelésével hivatásból foglalkoznak, már jó régen kifejezték aggodalmukat, hogy „az iskola — miként hazánk egy kiváló főrendi tudós szónoka mondá — a mint most van, testet-lelket ölő intézmény, és ennek eredménye a nemzedék elsatnyulása leendő.”

Felismerte a jelen egészségügyi állapotoknak tarthatatlanságát úgy az iskolában, mint azon kívül, az életben, közoktatásügyi miniszterünk is, és tenni akart róla akkor, midőn az egészségtan tanítását az ország összes népiskoláiban elrendelte, illetve behozataláról gondoskodott. Ezen intézkedés mindenestre csak általános helyesséssel találkozhatik; mert mindenki meg van győződve azon politikai igazságról, mely szerint valamely nemzet nagy és hatalmas csak akkor lehet, ha népességi számaránya és értelmi előhaladottságával a nemzetek versenyében ügyekszik helyet foglalni.

„Oly kevesen vagyunk, hogy még az apagyilkosnak is meg kellene kegyelmezni” — mondá a legnagyobb magyar, ki talán prófétaai szemmel előre látta, hogy a magyar nemzet természetét nem ismerő doctrinair politikusok csak két tized alatt is hova fogják „haladtatni” a lassu, természetszerű, fokozatos haladás helyett az ország minden ügyével együtt annak nevelésügyét is.

majd ügyeiket. Egy néhány ezer szerbvel meg bolgárral kevesebb vagy több nem mozditja ki a világot sarkából. A szomszédok harczát a diplomácia vén asszonyai szépen elintézik a zöld asztal mellől s aztán szent lesz a békesség. Ennél sokkal nevezetesebb s mindnyájunkat közelebből érdeklő dolog, miről ma beszélni fogok. Felolvasásom egy nagy panasz leendő; azért előre is szíves részvétüket kérem.

A fővárosi napisajtó a közelebbi napokban egy furcsa hírt közölt, mely futó tüzként járta be az egész országot. Azt újságolták t. i., hogy a nőtlen emberekre adót fognak vetni. Családok alkotják az államot; tehát minden embernek kötelessége az állam jólétének előmozdításához családalkotás által hozzájárulni; s ki ezen kötelességét nem teljesíti, váltsa meg magát, illetőleg fizessen adót. Ilyenforma lehet a nőtlen adó megokolása.

Én és érdektársaim, kik eddig adómentesen élveztük a nőtlen élet örömeit, sehogysz tudunk megbarátkozni azon gondolattal, hogy egyéni szabadságunk így békora vessen a még szívügyeinkbe is finánczkezek nyuljanak be; azért tehát méltatlankodásunknak minden alkalommal kifejezést adunk. Mert hát kérem, hogy az ember jövedelme, fényűzése, kutyája, macskája, ablaka

annyi mindent tanítanak ma már az iskolában, mintha minden embert tudós-nak akarnának kiképezni; annyi a könyv, hogy a gyermek egy egész könyvtár, mikor az iskolába megyen, és mégis majdnem egy üres papírlap, mikor onnan hazajön. Ez azonban még megjárna; csak ne volna aztán ez a szellemi megerőltetés a testi egészségnek is hátrányára!

Ugyan melyik szülő nem tette már meg erre nézve többé-kevésbé jogos panaszaikat, ézzrevételeit?

S mind ennek dacára hány meg hány szülő gyöttri gyermekét még az iskolai tanulási időn kívül különféle — magánórakkal!

Alig megyen haza az iskolai fulasztó légből a szegény sápadt, üvegázi nővény színű tanoncz s legkivált leánya: rögtön zongorához kell ülni, vagy a jó ég tudja, mennyi minden feladatot kidolgozni, leírni, úgy, hogy alig jut pár percze (ha ugyan jut), hogy a szabadság tüde levegőjét szíveze, és csodálkoznak a szülők, hogy gyermekük olyan beteges. Nemcsak a lelket, a szellemet, de a testet is kell művelni, edzeni, erősíteni.

Sa mit az iskola elmulaszt, vagy meg nem tehet, a szülők kötelessége kipótolni. És erős meggyőződésünk, hogy hiába fogják az egészségtant iskoláinkban tanítani, ha ezen tannal a szülők maguk nem iparkodnak megismerkedni s azt életbe léptetni, ha nem figyelik meg, mily kárt tett az iskolai időzés gyerme-

stb. után megadóztassék, az ellen semmi kifogásunk, mert így kívánja ezt az államháztartás érdeke; de hogy az ember, mert szíve már kihült, vagy keserű tapasztalatok, vagy még keserűbb csalódások után oda jutott, hogy nem tud oly hévvel szeretni, mint ez az igazán boldog házassághoz szükség, hogy tehát ezért külön adó alá vonassék: az ellen velem együtt minden legény embernek felajdul a lelke.

Mi jámbor legény emberek, kik nem birtunk elég botor . . . azaz hogy bátorsággal, hogy a házasság illatos, de tövises rózsából font igájába hajtsunk fejeinket, nem hogy vétettünk volna ezáltal a társadalom ellen, de sőt használtunk, mert hisz egy nagy angol tudós szavai szerint az emberiném boldogtalanságának legfőbb oka abban rejlik, hogy több egyénnek ad életet, mint a mennyinek megélhetését biztosítani tudja. Így tehát nem hogy adót, de sőt valami kitüntetést érdemelnénk, és pedig vaskorona-rendet, mintegy megkülönböztetésül a töviskorona-rendtől, melylyel megünnöült kartársainkat gyakran kitünteti a nőiném. Mert, kérem, tessék elhinni, hogy sokkal nagyobb önmegtartózkodás kerül s így nagyobb érdem is nőtlen maradni, mint megházasodni.

Szükségtelen azt bizonyítgatni, hogy az eddigi szokások szerint olyan valami után

kük egészségében és nem igyekeznek ezen kárt otthon helyreállítani, az egészségi egyensúlyt helyreállítani.

Hugor.

A képviselőház majdnem másfél havi szünet után szombaton ismét ülést tartott, melének a szokásos elnöki bejelentéseken kívül csak egy tárgya volt: Tisza Kálmán, Szapáry gróf, Kemény b. több fontos törvényjavaslatot tettek le a ház asztalára. Tisza Kálmán miniszterelnök egyszerre 5 törvényjavaslatot nyújtott be. Ezek elsője s egyuttal legérdekesebbje az 5 éves mandátumról szóló hivatalos czime: „az 1847—48. évi IV. t.-cz 3., 4., 5. §§-ainak módosításáról.” A másodiknak czime: „a köztörvényhatóságokról”, a harmadiké: „a községek rendezéséről szóló 1871. évi XVIII. t.-cz. és az ennek módosítása és kiegészítéséről szóló 1876. évi V. t.-cz. módosításáról”, a negyedik javaslat „a közigazgatási tisztviselők, a segéd- és kezelő személyzet elleni fegyelmi eljárásról szóló 1876. évi VII. t.-cz. módosítását” foglalja magában, végül az ötödik „a főrendiház szervezetének módosításáról szóló 1885. évi VII. t.-cz 23. §-ának végrehajtásáról” intézkedik. Tisza után Szapáry gr. pénzügyminiszter nyújtott be egy törvényjavaslatot „a temes-béga völgyi vízszabályozási társulat pénzügyi viszonyának rendezéséről.” Ezután Kemény b. következett, benyújtván egy törvényjavaslatot „a vasuti csatlakozások iránt Romániával 1879. évi márczius hó 12/24-én kötött pótegyezmény II. cikkének módosításáról”, valamint egy jelentést „a közmunka a közlekedésügyi miniszterium 1884. évi kezelésénél előfordult hiteltulépések és előirányzat nélküli kiadásokról.” Mindezeket a ház az illető bizottságokhoz utasítá, aztán pedig elfogadta az el-

vetettek adót, a mivel bir az ember, s most hirtelen megfordítják a dolgot s olyan valami után adóztatják meg, a mije nincs. Fizessünk azért, mert nincs feleségünk! Bizony felfordult világot élünk!

Sokat gondolkoztam a nőtlen adó fellett s igyekeztem magamnak képet alkotni azon állami intézkedésekről, melyek ezen új adó kivetése és behajtása végett életbe fognak léptetni, s azon megállapodásra jutottam, hogy ezen adó kezelése kizárólag a nőkre fog bízni, minthogy csakis a nők tudják meghatározni, hogy ki-k mennyi adóra tehető. Az adó-kivetést minden esetben egy női bizottság fogja tejes kávé mellett elintézni. Az adó-kivető bizottság minden egyes tagjának tiszteletdíj egy kiló finom gyöngy-kávé, elegendő tejet és cukrot utalványoz a magas kincstár. Az elnöknek két kiló kávé, két annyi tejfel s mindentől dupla adag. Lesz egy nagy vörös tabella, melybe egyenkint beleírtnak azon urak nevei, kik elég vakmerők valának, a női bájok előtt meg nem hajolva, a házasság szent intézményét el nem fogadni. Természetesen a vagyonosabb s házasságra képesebb rész nagyobb adó alá esik, míg ellenben az olyanok, kik vagyontalanságuk vagy testbeli fogyatkozásaik által úgy szólva önhibájukon kívül maradtak nőtlenül, csekélyebb adóval fognak

A „Székelyföld“ tárczája.

A legény-adóról.

(Felolvasta a kézdivásárhelyi jótékony nőegylet november 21-iki fillérestélyén Dobay János.)

Tisztelt hallgatóim!

A felolvasóknál szokásos szerény mentegőzések helyett, melyek úgy is csak arra valók, hogy a felolvasást nyújtás, egyenesen tárgyamra térek, s csupán csak annyit kívánok előre bocsátani, hogy ne tessék félni! ez alkalommal nem szándékozom a gazdasszonyi teendőkre belekontárkodni, nem sütök-főzök, mint a multkor, mert még most is mély szegényérzet fog el, hogy a kürtös-kalács készítésének elméleténél a tejet kihagytam. Szívesen belátom, hogy a ki a főzés-sütés nagy tudományából annyit sem tud, hogy a kürtös-kalácshoz tej is kell, az ne beszéljen róla.

Multkori tapasztalataimat hasznomra fordítva, ezuttal egy igen fontos napikérdésről fogok beszélni.

Önök bizonyára azt hiszik, hogy én most az épen javában folyó szerb-bolgár háborúról fogok egy nagyképi értekezést tartani s ágyudörgéssel, kardcsattogással, riadó hadi zéjjal töltöm meg e termet. Oh, a világért sem! Ők nálunk nélkül is szépen elintézik

nők amaz indítványát, hogy a jövő ülés szordán legyen a hogy ezen a közjegyzői törvényjavaslatot kezdjék tárgyalni.

Háború.

Szófia, nov. 18. A mai csatának az lesz a következménye, hogy Szlivnicza környéke megtisztul és Szófiától is elhárítja a veszélyt. A szerb csapatok balszárnya teljes vereséget szenvedett. A szerbek nem arcvonalban támadták meg a bolgárokat. A bolgár csapatok üzöbe vették az ellenséget és este fel Szlivniczától balra, tizenhét kilométernyi távolságra ütötték fel táborukat. E győzelem valószínűleg a Dragoman-magaslaton levő hadállások kiürítését fogja maga után vonni. Az ellenség jobb szárnyát képező csapatok sem voltak szerencsésebbek, de üldözésnek nem voltak kitéve. Sándor fejedelem a csata alatt személyesen több ízben buzdította a csapatokat, melyek rendkívüli lelkesedéssel a zene hangjai és szakadatlan kiáltások közt vonultak az ellenség elé. A bolgárok vesztesége nem jelentékeny.

Belgrád, nov. 19. A Szlivniczánál vívott csata tegnap késő estig tartott a szerbek 850, a bolgárok pedig 2200 halottat és sebesültet vesztek.

Szófia, nov. 19. A szlivniczai bolgár haderő jobb szárnya ma reggel visszaverte a szerbek támadását, mire a középhad és a jobb szárny egyidejűleg előnyomultak a szerbek által megszállott magaslatok ellen s azokat a jobb szárny megszállotta. A szerbek erre a bolgárok balszárnya ellen fordultak s erős ágyú- és fegyvertüzelést kezdtek meg. A bolgárok vissza verték a szerbek jobbszárnját. A sötétség megakadályozta a bolgárok további előnyomulását.

Bécs, nov. 19. A Wiener Correspondenz jelenti: Idevaló jól értesült körökben azt hiszik, hogy a Balkán-félszigeten a rend helyreállítására Ausztria-Magyarország s Oroszország parallel intervenciója fog szükségessé válni.

Belgrád, nov. 20. A harosterről érkező hírek kedvezőtlenül szólnak. Milutinovics tábornok a bolgárok sikerének paralizálása végett 18-án megtámadta a bolgárok szlivniczai állását, a nélkül, hogy bevárta volna a Szlivnicza felé irányított összes haderők megérkezését, azonban az ellenfél túlyomó száma előtt hátrálnia kellett. Milutinovics alig 10,000 ember fölött rendelkezett, míg a bolgárok állítólag 20,000-en voltak. A szerbek veszteségei óriásiak.

Konstantinápoly, nov. 20. A kon-

ferencia tegnap megállapodott az eljárás módjára nézve; e szerint török biztos fog kiküldetni a rend helyreállítására. Kelet-Ruméliába is vegyes bizottság ül legközelebb össze, hogy meghallgassa a lakosság kívánalmait. A konferencia mai ülésén megszerkesztik az erre vonatkozó jegyzőkönyvet, melyet aztán a legközelebbiben alá fognak írni.

Belgrád, nov. 21. Sándor fejedelem megújította a portánál azt a kérelmét, hogy Szerbiában a fegyverszünet iránt intervencionáljon.

Szófia, nov. 21. A Havas ügynökség Szlivniczából nov. 21-ről kelt távirata következőket közli: A szerb hadseregnek visszavonulási mozdulata, mely már tegnap jeleztetett, az általa elfoglalt vonal bizonyos pontjain mind élesebben nyilvánul; csak egy szerb csapat tartotta meg hadállását Szolince irányában. Bresnik helységét, melyet a szerbek kiürítettek, a bolgárok újra megszállották. Mint mondják, a szerb hadsereg Trn és a szerb határ irányában vonul vissza. Valószínű, hogy e visszavonulást ama nehézség okozza, melylyel a czaribródi országuton az élemezés jár, miután az országutat a bolgárok végleg elvágták, még pedig az által, hogy ma Dragománt megszállották, a nélkül, hogy ellenállásra találtak volna. Egy bolgár csapat Panicza kapitány vezénylete alatt Czaribrodig, sőt azontul egészen a határig nyomult előre, ez útjában néhány ezer foglyot ejtve. A szerb hadsereg, mint látszik, demoralizálva van. Foglyok vallomása szerint igaznak bizonyul az a hír, hogy a szerbek haroz nélkül vonulnak vissza. Valószínű, hogy Szlivnicza körül összpontosított bolgár hadsereg megkezdte az előnyomulást. A fejedelem egy század lovas katoná kíséretében kémszemlére indult. A szerbek tehát azzal a tervükkel, hogy Szófiát a ruméliai csapatok megérkezése előtt foglalják el, kudarcot vallottak. Bulgáriában chiffrizott táviratok felvételét és továbbítását eltiltották.

Konstantinápoly, nov. 22. A porta a bolgár fejedelem hódoló táviratára küldött válaszában üdvözlö a fejedelmet esélyes és tiszteletteljes magatartása alkalmából; tudatja, hogy Ruméliába török biztos fog kiküldetni; ama reménynek ad kifejezést, hogy a hatalmasságok óhajának megfelelőleg, s azért, hogy megnyerje souverainje jóindulatát, Ruméliában a nyugalom helyre fog állani és végül igéri, hogy a porta közben fog járni, hogy az ellenségeskedések megszűnjenek.

krajczár adóhátrálék sem; a más adónemeknél fennálló behajtási rendszer sem valami kiméletes, de a vén leányokból összeállítandó végrehajtói gárda nem fog semmi származat ismerni, s a szegény nőtlen emberek vagy fizetni, vagy házasodni kell.

Még csak egy kérdést kell eldöntenünk, azt t. i., hogy hány évvel kezdődik a nőtlen emberek adófizetési kötelezettsége. Én részemről az 50 évet ajánlanám, mert közeli példák bizonyítják, hogy addig az ember még mindig megmondolkozhatik s ráadhatja fejét a szent házasságra; a ki pedig addig nem nősül, az javithatatlan, azután sem fogja tenni; az ilyen aztán csakugyan megérdemli, hogy megadóztassék; de mi fiatalabbak, kik szent, áhitatos tisztelettel viseltünk egy a szépnek, mint a házasság iránt, bennünk még van remény, hogy egy szép napon nagyot gondolva, belépünk az ugynevezett „tisztességes emberek” sorába.

Ha az államnak ezen újabb adónem behozatala által az a célja, hogy a fiatal embereket házasságra kényszerítse, ezen célját úgy érthette volna el legjobban, hogy hatóságilag igyekezett volna elhárítani azon akadályokat, melyek a fiatal emberek házassági szándékának útját állják. Ennek elérése végett a következő intézkedések lennének életbeléptetendők, ugymint: a mely nő kaczérságon kapatik, fizessen kaczérsági adót; a mely nő játszik a férfi-szívekkel, fizessen hűtlenségi adót; a ki mindig más ember ügyeivel foglalkozik, fizessen pletyka-adót; a kinek a nyelve tulságosan pereg, rovassék

Csik-Szereda, 1885. nov. 23.

Tek. szerkesztő ur!

Becses engedelmevel a csikszeredai takarékpénztár részvénytársaságról akarok egyet-mást elmondani, melynek igazgatósága és tisztikara ez évvel befejezi azon periodust, melyre első ízben választva volt, s most sáfarkodásukról számot kell adniuk a részvényeseknek, de egy-szersmind a nagy közönségnek is. Számot kell adniuk arról, hogy ezen idő alatt a takarékpénztár menüiben felelt meg a hozzá fűzött várakozásnak.

Legelső sorban konstatálhatjuk azon öröndetes körülményt, hogy ezen pénztár megnyitása után csakhamar nagy részben megszűntek az uzsorás üzelmek; de — fájdalom — egészen nem, mert még ma is fordulnak elő esetek, melyek a szegény, tudatlan nép kiszípolozását, tönkretételét okozzák; azonban ilyen lelketlenséget csak a társadalom fellépése s az illetőknek társadalmi uton leendő megbélyegzése és a társadalomnak saját kebeléből való kizárása által lehet csak kiirtani, de törvénnyel sohasem.

A takarékpénztár kezdet óta arra fektette a fősúlyt, hogy a pénztár érdekeinek szem előtt tartása mellett a hitelt keresők igényeit mindenképen kielégíthesse; de éber figyelemmel örködött a felett is, hogy tekintettel a huzamosabbidő óta lappangó közgazdasági válságra, a gazdálkodó nép túl ne terhelje magát adóssággal vagy kezességgel, hogy esetleg attól csak nagy áldozatok árán tudjon menekülni, vagy a miatt épen tönkre menjen. Ezeket szem előtt tartva, az igazgatóság nemcsak általánosságban, hanem egyes kiválóbb esetekben is értekezletet tartott s a szükséghez képest méltányosan határozott.

Az igazgatóság már korábban számot vett a válságos gazdasági viszonyokkal, s belátva azt, miszerint a szegény gazdálkodó ember — mert az adósok 90%-át ilyenek képezik — legjobban akarattal mellett sem képes nagy anyagi károsodás nélkül a negyedéves 10%-os tőketörlesztést teljesíteni, elhatározta, hogy ilyenek a kamatok befizetésével is rendezhessék váltójukat.

Ezen éber figyelem és méltányos eljárás következményeként hivatkozhatom azon körülményre, miszerint alig 2% per-eset fordult elő a három év alatt s az is olyan esetekben, midőn az adós felszólítás és határidő után sem tett eleget kötelezettségének.

A takarékpénztár tehát nemcsak a részvényeseknek adott kielégítő osztalékot, hanem segített a gazdálkodó népen is, s azt hiszem, hogy jövőre, ha a kamatlábat 2%-kal leszállíthatja, még üdvösebben fog működhetni.

meg veszekedési adóval; a ki kozmás levést főz, fizesse a rossz gazdasszonyok adóját; a felesleges pipere-cizkék, ugymint: selyem vigánó, turnür, toronymagasságú kalapok, krinolin stb. adóztassanak meg, s így egész biztosra lehet venni, hogy a nőtlen emberek azonnal nagyobb kedvet kapnak a házassághoz. Milyen könnyű volna, uram Isten, akkor az embernek tájékoztatni magát! Ha egy fiatal ember megszeretne egy nőt, elmenne az adóhivatalhoz, ott megtudná, hogy imádottja hányféle adót fizet, s azonnal tisztába jönne, hogy házassodhatik-e, vagy nem. Természetesen itt egy kis megfordított arány lenne, mert a mostani rendszer mellett általában azok a hölgyek a legkapósabbak, kik legtöbb adót fizetnek, míg akkor a semmi adót nem fizetők lennének a legjobb parthiek. Aztán mennyi szép tanúságot merithetnénk, midőn évenként a legtöbb adót fizetők névsorát közszemlére kitennék! Nagy ég, mennyi megyei virilista kerülne ki a hölgyekből!

Hanem mindez csak ábránd, míg a nőtlen emberek megadóztatása közel áll a valósághoz!

Én elmondottam panaszomat, ámbár jól tudom, hogy a jelenlévő hölgykoszorúból senki sincs, ki e kérdésben pártomat fogná; de mindegy, a magas állam lássa, hogy mit csinál; hanem azt ünnepélyesen fogadom önök előtt, hogy mielőtt azt a szegényt megérném, hogy meglegényadóztassanak, bizony Isten megházasodom.

Ezek után nem mulaszthatom el, hogy ezen intézetnek a bírálat körüli eljárására vonatkozólag szerény nézetemet elmondjam.

Ugyanis ezen takarékpénztárnál azon nem czél szerű s szerintem helytelen gyakorlat van, hogy minden üzletnapon más személyek végzik a bírálatot, minek folytán aztán felmerülnek olyan esetek, hogy egy ma elutasított váltó más napon utalványozatik.

A pénzüzetetknél általában az a gyakorlat, hogy egy több tagból álló bíráló bizottság van, mely együttesen minden váltót cenzura (bírálat) alá veszen, s így, miután mindig ugyanazon személyek gyakorolják a bírálatot, nem fordulhat elő az sem, hogy a nem egészen jó adós kileshesse azt a napot, hol esetleg az ő protektora bíráló, s így a különben nem épen elfogadható váltó kiutalványoztassék.

Ezen megjegyzésem után, midőn egyebekben az igazgatóság lelkiismeretes buzgóságát szíves készséggel elismerném, kérem a t. szerkesztő urat, engedje meg nekem, hogy becses lapjában ezután is nézeteimnek kifejezést adhassak.

— y — y.

Tanügy.

A néptanító feladata a magyar közművelődéssel szemben.

(Felolvasott a közdi-orbai róm. kath. espereskörület kántortanítói testületének Nyújtván 1885. nov. 11-én tartott gyűlésében.)

(Folytatás.)

Magyarország az európai civilizáció táborában nyugot kulturája és kelet barbársága között amannak színvonalán áll. A magyar nemzet sorsa, nagysága s mondhatni: léte, vagy nem-léte, attól függ, vajjon képes lesz-e azon, öt méltán és jogosan megillető szerepre, melyből fogva a nyugati civilizációt keletre áttöltesse; vajjon képes lesz-e önmagában összpontosítani azon szellemi világot, mely felé a kisebb nemzetek a műveltség zászlója alatt az ezer év által megszentelt jog alapján bizton és megnyugvással haloljanak, vagy tehetetlenségében elnézi, hogy a kultúra és az azzal járó előnyök közvetítésében feje fölött nyujtsanak egymásnak kezét a nyugat és kelet? Itt a magyar nemzet az egyedül öt illett szereptől önmagának és multjának megtagadása nélkül el nem állhat. Ezt pedig nem biztosítja számára sem az ősök dicsősége, sem babérai, sem a közöny, sem az önelégültség, sem mások művelődési kísérleteinek szemlélése; de igen azon finom és magasabb érzék felkeltése mely az ész és a szívet megnyitja az előtörő műveltség befogadhatására, mely ösztönöz, készlet a szorgalomra, mely rámutat a művelődés legbiztosabb eszközeire: az iskolára, az olvasásra, a tanulás- és munkásságra.

Ime, itt volnánk tehát, mélyen tisztelt gyűlés, azon pontnál, hol a mai közművelődési mozgalom eszméjének kimondhatlan fontossága megmérhetlen nagyságban még világosabban lép előnk, honnan minden egyes tanítóra kéréselhetlen szigorral a legnagyobb feladat nehezül.

Igen, a nemzetiségek fennállásának feltételét képező, magát a vallást is felölelő és szelidítő működésében támogató kultúra eszméjének megtestesítésére minden faj, minden vallás, szóval minden érzelme és érdeknek mintegy ütenyszóra sorakoznia kell.

Az állam 16 millió polgára minden egyesének, mint egy méhkas minden egyes lényének, az egy jogar alatt egy erővel és egy akarattal kell ma munkáltni az eszméért s az eszmében a létért. Mert az állami konszolidációt csak azon kultúra teremtheti meg, mely azon magasatos elveket, miket a kereszténység a nemzetek életében meghonosított, éleszti, gondosan fejleszt. Csak ily értelemben lehet a magyar valóban művelt és nemes.

„A kultúra, — mondja Schlauch — excellenciája — a melynek jelvénye alatt működni kell, egy eszmény, mely nem egyesek, nem egyes nemzetek vagy nemzetiségek kiváltsága; fénypont az, a mely felé irányul az ész és a szív; nap az, mely körül forognak, mint bolygók, a nemzetek, de a mely mellett a magyar magyar marad, mint a román nem szűnik meg az lenni, sőt mindenik saját-sá-

gaira annál büszkébb, minél műveltebb az ész, minél nemesebb a szív, minél közelebb áll mindkettő a melegítő naphoz. Mi kulturát akarunk, mely kölcsönös megbecsülésre vezet, mely nem az elnyomás, nem a rab-szolgaság, mely egy ellenséget ismer és ez a tudatlanság, mely könnyen martalékkul esik a retrograd törekvéseknek és perfid ámitásoknak."

Íme, már e magasztos szavak szerint is az államok és nemzetek fennállásának legnagyobb ellensége a tudatlanság lévén, megbocsáthatlan bünt követ el saját hazája, nemzete s így önmaga ellen a szülő, ki — bár tehetése szerint — gyermekei művelését elmulasztja; az előljáró, ki az érzelmen szülőket a törvény értelmében kötelességükre nem nógatja, szükség esetén nem kényszeríti, szóval: a rábizott kötelességeket elhanyagolja; a tanító, ki hivatásának magaslatára nem bír emelkedni s a nemzetnek az ő kezébe letett jövő biztosítékát megőrizni, benne a nemzeti kincset becsülni s fejlesztieni elhanyagolja.

Komolyabb gondolkodás után meggyőződünk arról, hogy az összes társadalom, az államok és nemzetek kulturájának és vallásos kulturán alapuló fennállásának feltétele a család, a tanító s a törvényt végrehajtó közegek kezébe van letéve. Innen, mint forrponból, indul ki, azon nemzeti művelődési erő, mely fokozatban fejlődve, hivatva van a szellemi világot hatalmába keríteni, annak hatalmával a társnemzeteket a valódi kultúra magaslatára emelni, a kultúrával járó előnyöket önjóléte emelésére hasznosítani, nyugat-keleti missziójánál fogva közvetíteni s így a magyar állameszme konszolidációját megteremteni.

A nemzet sarjadtó reményeiben már a tanítónak kell az ész művelésével és a szív nemesítésével megkezdeni e nagy feladat megoldását.

A tanító a társadalom kebelében működő oly tényező, kinek jogai, de óriási felelősséggel járó kötelességei is vannak. Midőn a gyermekben az Isten és haza iránti tiszteletet felkelti, annak kedélyét fogékonyra kell tennie egyszersmind az Isten, a szülők és haza iránti szeretetre. A tanítónak ugy kell tekintenie iskoláját, mintha a társadalom állana előtte és abban kellene az önfentartás kötelességének eszméjét a nemzeti közszellem kifolyásává tennie.

Egy perczig sem szabad azonban megfeledkeznie e kis nemzet-sarjak szellemi és fizikai képességéről, melyhez alkalmazkodnia kell, nehogy, használni akarván, ártson az erők netáni megfeszítése által.

(Vége következik.)

Felvidéki.

Levelezés.

Kovácsna, 1885. nov. 20.

Tisztelt szerkesztő ur!

Hogy Orbaiban a dúvadak pusztítása körül minő érdemeket szereztek az idén Papolcz községében ennek derék jegyzője Fekete Károly és ottani kereskedő Salamon Ferencz, azt becses lapjában közzétenni nem tartom feleslegesnek; ez okból tisztelettel kérem annak közzétételére.

Az ideai nyáron lőttek hármat. Közelebből, november 20-án, Fekete és Salamon maguk mellé vettek nyolcz fegyveres hajtót és négy kutyát s a pákái erdőterületen rákadván egy maczkóra, mely 2—3 éves lehetett, nem sokára Feketének fegyvere elé került, általa — jól lehet a négy kutya közelségétől alig tudott lövéshez jutni, — annyira megsebesített, hogy belőlől tenyérnyi nagyságu háj szakadt ki. A maczka ekkor, áttörvén a kutyák sorfalát, futásnak eredt és Timár Gyurkát meglátván, rángrott s földre terítette; minthogy azonban a muszkafaj kutyák azonnal körülfogták és csipkedték, harapták az inát: Timár csak balarczán szenvedett jelentéktelen karczolat; Timárról egy másik hajtónak rohant s ezt is leütötte s azzal futott tovább mintegy 2000 lépésre, hol a sok vérvesztés következtében sikerült a kutyáknak lefogui.

November 21-én a vadászatot a kovácsnai

erdős területen folytatván, ismét előkerült a „Miskéből“ egy medve, körülbelül 4—5 éves hatalmas példány. A muszka kutyák ezt is annyira körülvették, hogy kénytelen volt leülni s hol egyikhez, hol a másikhoz csapkodván zavarában, menekülésre nem gondolt; Fekete Károly ezt felhasználván, mintegy 60 lépésre megközelítette s a híres Turi-főle fegyverrel oly ügyesen találta föbe, hogy azonnal kiadta végső lehelletét, ülő helyzetében még meg se mozdult.

Feketéeket a két napi jó eredmény továbbí tettekre buzdítván, másnap november 22-én több kovácsnai vadást is maguk mellé vettek, kiknek társaságában a „Horgász“ tetején kísértettek meg egy hajtást, melyből egy hatalmas nagy medve a hajtók sorain áttörvén, épen megmentette bundáját. A második hajtás végeztével, mielőtt a „hajrá“ megkezdődött volna, egy anyamedve két idei és egy tavalyi boos kíséretében, valószínűleg a hajtók egymás közti beszélgetését meghallván, megjelent Salamon Ferencz előtt, ki az első lövéssel az anyamedvének ballapoczkáját összezúzta, minek következtében földre bukott, de nemesebb rézhéket nem találván, felállott; a második lövés nyakába furódott. Ez seléven halálos, már ekkor meglátta Salamon, és két hátulsó lábára felállván, a töle 5—6 lépés távolságban álló Salamonra szándékozott törni, hogy végső harcában a még ép jobblába segítségével legyen elégtételt. Azonban Salamon rendíthetetlen hidegvérrel újra töltötte híres „Diána“-fegyverét s a harmadik lövéssel a vén maczkó-mamát fején találva, véget vetett a már ránézve is kellemetlenné vált élet-halál-harcznak.

A báronyszörü boosok, anyjuk kimultát látva, egy percz alatt eltűntek a bokrok között, de nem egészen sértetlenül, mert az idősebb boos Fekete Károlyra menván, általa megsebesített, s jóllehet hatalmasan vérzett, részint a közelgő sötétség, részint pedig az igen sok helyről elolvadt hó miatt feltalálható nem volt. Valószínűleg néhány nap múlva értesülendünk, hogy az erdőből emberek, elpusztulva, feltalálták.

Papolcz és a szomszéd községek marhatartó gazdái ily szenvedélyes, szakavatott és bátor vadászok irányában a legnagyobb elismeréssel és hálával kell, hogy adózzanak, mert egy év alatt a medvék számát hattal apasztani, ritka szerencse két embernek. Csak előre, vadász urak! érdemeljék ki a megye elismerését is!

Nimrod.

Különfelék.

— Áthelyezés. Bartha Ignác kézdí-vásárhelyi kir. alügyész a dévai ügyészséghez, és Solim Miklós dévai kir. alügyész Kézdí-Vásárhelyre helyeztetek át.

— Kézdí-Vásárhely város képviselőtestülete az idénre 100 frtot szavazott volt meg a városi szegény tanuló gyermekeknek téli ruhával való ellátása végett. Ezen célra a kézdí-vásárhelyi takarékpénztár is 20 frtot adott. Az ilyen czimen rendelkezés alatt álló 120 frt tökét városunk érdemes polgármestere Szöcs József ur, ki évek során annyi emberszeretettel gondoskodott a szegény gyermekek sorsáról, ezuttal következőleg használta fel: Téli ruhának való szövetet kapott 73 fiu- és 53 leány-gyermek; csizmát kapott egy fiu gyermek. E szerint 127 szegény tanuló gyermek nyert ruházatot.

— Fillérestély és tárlat. Mint igen örvendtes társadalmi jelenséget kell konstatálnunk, hogy a kézdí-vásárhelyi jótékony nő-egylet által az idén tartott fillérestélyek fokozatos sikert mutattak fel. Az igaz, hogy a rendezéssel megbízott háziasszonyok nemes ambícióból óriási tevékenységet fejtettek ki, hogy egyik estély se maradjon hátrább a másiktól, de az eredmény meg is látszott; a nőegylet ideai fillérestélyei fényesen sikerültek. A mult szombaton egy Székely Ivánné, ifj. Jakab Istvánné, Kovács Irma és Booskor Kálmánból álló lelkes bizottság oly estélyt teremtett, mely népszerűség, jóvedelem- és kedélyességre nézve egyike volt a nőegylet legszebb estélyeinek. Ez alkalommal egy rögtönzött tárlat rendezetett kézimunkákból, mely nem nagyszámu, de pompás tár-

gyaival méltó bámulatot keltett. Különösen a női kézimunkák voltak nagy számban képviselve. A kiállított tárgyak közül Szabó Anna himzései, gyönyörű monogramjai, különbözőn szébbnél szebb betétei; Vertán Kata szalagmunkái, himzései stb.; Török Ilona borgolt paplanai; Welnsreiter Györgyné taplómunkái; a Csiki Józsefné által kiállított pompás himzett asztalkendők; Hadházi Julia mintatábla-himzései; Bányaí Zsidor sok szép kötése; Thamó nővérek színes és fehér himzései s betétei érdemeinek különös díszet. Meglepő volt a Simó Vilma által készített album sajtóságos lyukgatott képeivel. Nemkülönben Mante János fa-faragványai is nagy feltűnést keltettek. A mai est programját Perényi Julia k. a. nyitotta meg, „A merengőhöz“ című költeményt szép, érzelmeteljes hangon adván elő. Dobay János „A legényadóról“ tartott egy humoros felolvasát, mit mai számunk tározójában vesznek olvasóink. Programmon kívül a kis Kósa Róza szavalta Eötvös „Megfagyott gyermek“ című költeményét korától alig várható tökélyvel. Ezután táncszvialom kezdődött, mely késő éjfélt után ért véget. Az estély egy érdekes pontját képezte, hogy egy „csinos gavallér“-t sorsolt ki a rendező bizottság. Vala pedig ezen gavallér egy igazán csinosan kiruházott nő baba, ki is ezen alkalomra egy piczike kenderszőszke bajuszt és ugyanolyan színű göndörhaját, frakkot s általában szalonias férfi-resztungot nyert, s elmondhatjuk, e metamorfozis annyira előnyére volt gavallérunknak, hogy — pletyka nélkül legyen mondva — még a férjes aszszonyok is amugy törték magukat a sorsjegyek után. Az estély 20 kros belépti díjak mellett 57 frtot jóvedelmezett. E szép sikerét különösen a két háziasszonyt, Székelyné és ifj. Jakab Istvánné urhölgyeket illeti az elismerés, kik igazán rendkívül sokat tettek, hogy az estély népes és jóvedelmes legyen.

O.

— Az erdőlyrészi közművelődési egyesület munka-programja. Az erdőlyrészi közművelődési egyesület igazgatótanácsa jövő hó 12-én ülést tart s ekkor tárgyalja a már elkészített munkaprogramot. A program a művelődési intézmények segélyezésére és alapítására fektet főszlyt. Első sorban az egyházak és iskolák segélyezendő, mert az eloláhosodást nagyban elősegíti az egyházak szegénysége. A javaslat továbbá kisdédóvók fölállítást, népkönyvtárak és olvasó körök létesítését sürgeti; de e mellett a közgazdasági és irodalmi térre is kiterjeszti működését. E program részletes kivitele céljából a javaslat azt kívánja, mondja ki a választmány, hogy következő bizottságokat alakít: 1. Közművelődési, mely az egyházak, iskolák, kisdédóvók segélyezése, fölállítása, a tanítók és tanulók segélyezése, a népkönyvtárak létesítése tekintetében adjon részletes, a helyek megjelölésével s költségzámítással egybekötött véleményét. 2. Közgazdasági, mely a különböző gazdasági hitelszövetkezetek és egyéb egyesületek, az ipari oktatás, a pénzüntézetek kivételképen való támogatása s a Kárpát egyesület főkjának megalakítása s a székelység nyugatra terelése tárgyában tegyen hasonló részletes javaslatot. 3. Irodalmi, mely a monográfia megírása s a román és német nyelven terjesztendő iratokra nézve készítsen tervet s állandólag gondoskodik a hazafias sajtónak ügyünk mellett ébrentartásáról. 4. Gyűjtő szakosztályt, mely a taggyűjtés és jóvedelem-szaporítás kérdéseit készíti elő.

— A „Nemzet“ egy igen érdekes nyilatkozatot közöl Török Albert dr.-tól, Udvarhely-megye alispánjától. E nyilatkozat valóban érdemes, hogy a miniszter ur különös figyelmére méltassa. Török alipán elismeri, hogy a kormány sok jó akaratot tanusított, ez azonban a mostani viszonyok közt nem elegendő, hogy egy minden ízben szükséges magyar közoktatási politika követelményeinek megfeleljen. Az erdőlyi részekben a magyar fel-fogás nagyobb szabásu alkotásokat követel a közokt. kormánytól. Azt mondja tovább: „Azzal, hogy Déván, hol mult évben csak 4 magyar tanuló volt, állami költségen főreál-tanoda épül, Teutsch püspöknek el nem fogadott ajánlat tétetik és Brassóban százeze-

rek fognak beruháztatni, hogy a magyar állam pénzén felnevelt oláh és szász ifjak Bukarestben és Németországban a magyar állam ellen igazassanak: azzal a megtámadott magyar állameszme érdekében egy lépés sem fog történni. Ez erős meggyőződésünk. Magyar társadalom kell arra, hogy az ifjuság helyes irányban és jó szellemben neveltesék. Magyarország összes real irányu tanintézetei között a székely-udvarhelyi állami főreáltanoda népesség tekintetében közép helyet foglal el. Tanulóink 80 százaléka tiszta ősmagyar faj (székely). Real irányu gyakorlati életpályákra 1400 magyar ifjut adott a magyar hazának. Tehát a magyar állameszme érdekében oly szolgálatokat teljesített, hogy társaival a versenyt bátran kiállhatja. Udvarhelymegye egyike az ország legszegényebb törvényhatóságainak, és a legnehezebb áldozattól, a megyei pótdától sem riadott vissza, hogy a Székelyföld egyetlen realintézetének állandósításában a kormányt anyagilag is támogassa, mert tudatával bir az állam nehéz pénzügyi viszonyainak; azonban a törvényhatóság ebbeli 14 évi törekvése eredményre nem vezetett. Udvarhelymegye, mint tiszta magyar ajku vármegye, minden körülmények között erős magyar kormányt óhajtott, ez okból a kormány politikáját folytonosan támogatta, s ha ma mégis odáig eljutottunk, hogy a közhangulat izgatott és a teendők logikai sorrendjét abban látja és szorgalmazza, hogy először a magyar fajt kell a magyar társadalomnak megmenteni — ezért neheztelni nem lehet. A felizgatott nemzetiiségek törekvései között a jövő namzedék sorsa nagy részben a közoktatási miniszter helyes irányu alkotásaitól függ. Az egész ország és abban Udvarhely vármegye is teljes elismeréssel viseltetik Trefort miniszter nagy tehetsége és erős akarata iránt; de a nagy emberek is tévedhetnek, e tévedések pedig reánk székelyekre végzetesek is lehetnek!”

— Megjegyzés az orbai egyházmegyei közgyűlésről szóló közleményre. Orbai-székből f. hó 23-ról a következő sorokat vettük: „A „Székelyföld“ 64-ik számában y. ur híven ecsetelte az orbai ev. ref. egyházmegye közgyűlésének folyamát, de ugy látszik, — akarva, nem akarva — figyelmét kikerülte Földes lelkész urnak az aljegyzőségéről való lemondása. Azt hisszük, hogy nemes ambíciója nincsen sértve azzal, hogy a harsány éljenzés neve említésekor nem hangoztatott, mert hisz az esperes- és jegyző-választás fölötti éljenzésben kifáradt a publikum; az sem derogálhat al- vagyis segédjegyző urnak, hogy más funkciója nincs, mint segédkezni a rendes jegyzőnek, mert a most megválasztott V. L. aranytollu jegyző is lépcsőzetesen haladva érdemelte ki az osztatlan közbizalmat. Reméljük és hisszük, hogy nem komoly a lemondása F. urnak. X.“

— Öngyilkosság. Lázár Lukács csikszépvizi lakos, 67 éves, folyó hó 20-án felakasztotta magát. Tettének oka zilált anyagi viszonya volt.

— A Csik-Szeredában felállítandó kisdédóvó javára folyó évi december 7-én táncozzal egybekötött közcacsorát rendez a rendező bizottság nevében: Becze Antalné r. b. elnök. Elthes Jakabné r. b. jegyző. Belépti díj személyenkint 30 kr. Egy adag sült 15 kr, egy adag tézsa 10 kr, egy liter bor borvízzel 60 kr. Kezdeté 7 órakor.

— Mulatság. Papolczon 1885. évi november hó 28-án a „papolczy olvasó-egylet“ javára Bajkó Ferencz vendéglőjében zártkörű táncszvialom lesz, melyre a nagyérdemű közönséget tisztelettel meghívja a rendezőség. Kezdeté este 7 órakor.

— A kézdí-vásárhelyi jótékony nőegylet folyó hó 14-én rendezett fillérestélyén felülfizettek: Szöcs Dániel százados 60 kr. Szabó Mózesné 50 kr. Szilveszter biróné, Pongrácz János, Gidófalvi Ilona 40—40 kr. Csizsár Pál, Szenkovics Ernő 30—30 kr. Hitzsónok, Popovics András, Kelemen István, Benkő István, Székely Jánosné, Székely Málna, Kupán Józsefné, Tóth Istvánné, Kovács Károly ker., Török Lajos, Szöcs József polgm., Varga, Spitzer Tóbi, Péter Kálmán, Szöcs Károly, Dávid István 20—20 kr. Roth, Málnási Kristóf, Csizsár Dénesné, Nagy Károly, Balogh Gyuláné, Jakab István, Baka Mihály 10—10 kr.

— Száll a madár ágról ágra, száll az ének szájáról szájra. Nilsson Krisztina, észak csalogánya, megkezdte művészi körútját, s most tudvalevőleg Budapesten vendégzerepel. Megjelenését megelőzte híre, melyet a lapok szorgalmasan igyekeztek növelni azzal a számtalan aprósággal, melyet a diva életéből halomra hordottak. Csak két ilyen apróságot akarunk ezúttal elbeszélteni. Nilsson Krisztinának tudvalevőleg ép olyan az ökle, mint a torka, hófehér karja úgy duzzad az izmokról, hogy akármelyik athléta megirigyelhetné tőle. Ennek a férfi karnak hasznát is vette több ízben. Először Amerikában volt rá alkalma. A diva egy előkelő szalonban időzött, fényes társaság által körülvéve. Egyszerre belépett egy ismeretlen ember, igazi yankee-vakmerőséggel oda rohan a művésznőhöz, átölelte és szenvedélyesen megcsókolta. A vendégek valamennyien zavartan állottak körül a furcsa jelenetet. De a diva nem vesztette el nyugalma. Fölkapta a toladót gallérjánál fogva, mint a pelyhet, kivitte a teremből, s daczára erőyes kapálózásainak, csak a lépcsőn tette le. Később kitudt, hogy az ember örült volt s Ofélia örülete alatti beleszeretett Nilssonba.

— Egy más alkalommal Bécsben a Ringen sétált a művésznő. Egy elegáns ur, mint az árnyék, igen feltűnő módon nyomon követte. Nilsson boszantotta a dolog, de egy ideig csak tűrte. Végre mégis megalkotta a toladókat, hirtelen visszafordult, szembe állott üldözőjével, feltűrte ruháját izmos karjain s tört németességgel rákiáltott: „Mit akar velem? Azt hiszi talán, hogy egy nő a kinek ilyen karja van, nem tudja megvédelmezni magát?” Az árnyék nyomban eltűnt, mintha csak az aszfalt nyelte volna el.

Szerkesztői izenetek.

Szerencsés vadászat. Már be van küldve.

Legújabb divat. Hogy egy hölgy alhajába az egér belekúszott és pedig 8—10 drót azt elhisztük, de hogy azzal az a hölgy társaságba is ment volna, nagyon hihetetlen hangzik.

Borivó. Jövő számunkban közöljük.

Laborfalvi urnák. Ilyen nyilatkozat ellenkezik a hírlapi tisztességgel. Még a „Nyílt tér”-nek is meg van a maga mértéke, melyen túl lépünk nem szabad. Különben, ha ez által önmagunkat valami szolgálatot tehetünk, itt e helyen megírhatjuk, hogy ön egy hölgyet 13 próbás kofának tart. Talán az a hölgy így is meg fogja érteni, hogy ön haragszik rá. Többet ezen ügyben nem tehetünk.

Invalidus. Cikke szellemével nem értünk egyet. Sajnálattal félre tettük.

Felélős szerkesztők:

Ifj. Dobay János. Sprencz György.

Kiadó tulajdonos:
Szabó Albert.

Sz. 4754. tkvi
1885.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék, mint tkkvi hatóság, közhírré teszi, hogy k.-vásárhelyi Tusa Jánosnének k.-sztléleki Kovács Kelemen elleni ügyében a k.-vásárhelyi kir. törvényszék területén lévő, K.-Sztlélek községében fekvő, a k.-sztléleki 248. sz. tjkvben A + 249 $\frac{1}{2}$ hr. sz. 10 frt 50 kr, 250. hr. sz. 19 frt, 544. hr. sz., 545. hr. sz. 14 frt, 2777. hr. sz. 89 frt, 2806. hr. sz. 25 frt, 4469. hr. sz. 13 frt, 4894. hr. sz. 106 frt, 5878. hr. sz. 22 frt, 5879. hr. sz. 21 frt, 7326. hr. sz. 5 frt, 7500. hr. sz. 17 frt, 8780. hr. sz. 33 frt, 9091 $\frac{1}{2}$ hr. sz. 14 frt, 9098. hr. sz. 4 frt, 9100. hr. sz. 6 frt 50 kr, 9449 hr. sz. 50 frt, vagyis az egyenként felsorolt ingatlanokra nézve összesen 449 frtban ezennel megálapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1885. évi december hó 12-ik napján délelőtt 9 órakor K.-Sztlélek községében a község házában tartandó nyilvános árverésen a megálapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát telekkönyvi testenkint készpénzben, vagy az 1881. 60. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges el-

helyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság üléséből 1885. évi szeptember hó 22-én.

2367—1885. pszám.

Árverési hirdetmény.

Alólirott bírósági kiküldött az 1881. évi LX. t.-cz. 102., 103. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gyó-sztmikli kir. bíróságnak 2367—1885. pszámú végzése alapján tölgyesi Benedek Molnár János s nejeének odaváló Dobrán Ágoston javára 1400 frt tőke s j. erejéig bíróilag lefoglalt s 344 frt 85 krra becsült ingóságai, kivévén a 15. és 50. sorsszám alatti tárgyakat, mint a melyekre igény jelentetett be, u. m. házi szerelvények, butorok, ágyneműek, marhák stb. nyilvános árverésen Tölgyesen, a Benedek Molnár János lakásán el fognak adatni, melynek határidejéül a helyszínére 1885. évi november hó 27-ik napjának d. e. 8 órája ezennel kitétik, és ahhoz a venni szándékozik oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az említett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §. alapján a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is készpénz fizetés mellett eladatni fognak.

Mindazok, kik elsőbbségi jogokat vélnek érvényesíthetni, kereseteket vagy szóbeli jelentéseiket az árverés megkezdéséig alólirott bírósági kiküldöthöz adják be.

Az előárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megálapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Gyó-Szentmiklóson, 1885. november 18-án

Köllő Ignác,
bírói kikiáltó.

Sz. 5075—1885.

Árverési hirdetmény.

Oroszfalu község tulajdonát képező ugynevezett „Fortyogó” fűdő az 1886., 1887., 1888. évre hasznbérbe kiadandó lévén, az nyilvános árverésen fog eszközöltetni, melynek Oroszfaluban a község házában tartandó határidejéül ezennel f. évi november hó 27-ének d. e. 9 óráját tűzöm ki.

Árverezni ohajtók 200 frt évi hasznbérnek 10%-át az árverés előtt letenni tartoznak.

A további feltételek Oroszfaluban a község házában, valamint alattirtnál is bármikor megtekinthetők.

K.-Vásárhelyt, 1885. november 6-án.

Gábor Péter,
szolgabíró.

Sz. 4741—1885.

Árverési hirdetmény.

Szászfalu község szesz és szesz italok korcsmárlási joga az 1886. évre kiadandó lévén, az alulirt közbejöttével folyó évi december hó 9-én délelőtt 11 órakor a község házában tartandó nyilvános árverésen fog eszközöltetni; mi is azon figyelmeztetéssel tétetik közzé, miképp árverezni ohajtók a kikiáltási ár 10%-át bánatpénzképen az árverés megkezdése előtt letenni kötelesek.

Az árverési feltételek úgy alulirtnál, valamint a körjegyzői irodában is bármikor megtekinthetők.

K.-Vásárhely, 1885. november 19-én.

Gábor Péter,
szolgabíró.

1—3

Sz. 5302—1885.

Árverési hirdetmény.

Esztelnek község szesz és szesz italok korcsmárlási joga az 1886. évre kiadandó lévén, az alulirt közbejöttével folyó évi december hó 8-án délelőtt 9 órakor a község házában tartandó nyilvános árverésen fog eszközöltetni; mi is azon figyelmeztetéssel tétetik közzé, miképp árverezni ohajtók a kikiáltási ár 10%-át bánatpénzképen az árverés megkezdése előtt letenni kötelesek.

Az árverési feltételek úgy alulirtnál, valamint a körjegyzői irodában is bármikor megtekinthetők.

K.-Vásárhely, 1885. november 18-án.

Gábor Péter,
szolgabíró.

1—3

Sz. 5213—1885.

Árverési hirdetmény.

Oroszfalu község szesz és szesz italok korcsmárlási joga az 1886. évre kiadandó lévén, az alulirt közbejöttével folyó évi december hó 4-én délelőtt 8 órakor a község házában tartandó nyilvános árverésen fog eszközöltetni; mi is azon figyelmeztetéssel tétetik közzé, miképp árverezni ohajtók a kikiáltási ár 10%-át bánatpénzképen az árverés megkezdése előtt letenni kötelesek.

Az árverési feltételek úgy alulirtnál, valamint a körjegyzői irodában is bármikor megtekinthetők.

K.-Vásárhely, 1885. november 13-án.

Demény Ferencz,
szolgabíró.

1—3

Sz. 4057—1885.

Pályázati hirdetmény.

Osdola és K.-Martonos csoportosított községek körjegyzői állomása helyettesítés útján betöltendő lévén, arra ezen pályázatot hirdetek.

Pályázni ohajtók az 1883. évi I. t.-cz. 6. §-ában körülirt, képességüket és eddigi szolgálatukat, de különösen gyakorlati képzettségüket igazoló okmányokat folyó évi december hó 12-én délután 6 óráig hozzám benyújtani felhivatnak.

Az 1871. évi XVIII. t.-cz. 84. és 85. §§-ai alapján megejtendő helyettesítés folyó évi december hó 14-én d. e. 9 órakor fog Osdolán a község házában megtartatni.

Kézdijárási szolgabíró.

K.-Vásárhely, 1885. november 23-án

Gábor Péter,
szolgabíró.

1—3

Sz. 5302—1885.

Árverési hirdetmény.

Kurtapatak község szesz és szesz italok korcsmárlási joga az 1886. évre kiadandó lévén, az alulirt közbejöttével folyó évi december hó 8-án délelőtt 11 órakor a község házában tartandó nyilvános árverésen fog eszközöltetni; mi is azon figyelmeztetéssel tétetik közzé, miképp árverezni ohajtók a kikiáltási ár 10%-át bánatpénzképen az árverés megkezdése előtt letenni kötelesek.

Az árverési feltételek úgy alulirtnál, valamint a körjegyzői irodában is bármikor megtekinthetők.

K.-Vásárhely, 1885. november 18-án.

Gábor Péter,
szolgabíró.

1—3

Sz. 5259—1885.

Árverési hirdetmény.

Mátisfalva község szesz és szesz italok korcsmárlási joga az 1886., 1887. és 1888. évre kiadandó lévén, az alulirt közbejöttével folyó évi december hó 2-án délután 3 órakor a község házában tartandó nyilvános árverésen fog eszközöltetni; mi is azon figyelmeztetéssel tétetik közzé, miképp árverezni ohajtók a kikiáltási ár 10%-át bánatpénzképen az árverés megkezdése előtt letenni kötelesek.

Az árverési feltételek úgy alulirtnál, valamint a körjegyzői irodában is bármikor megtekinthetők.

K.-Vásárhely, 1885. november 17-én.

Gábor Péter,
szolgabíró.

1—3

Sz. 4741—1885.

Árverési hirdetmény.

Sárfalva község szesz és szesz italok korcsmárlási joga az 1886. évre kiadandó lévén, az alulirt közbejöttével folyó évi december hó 9-én délelőtt 9 órakor a község házában tartandó nyilvános árverésen fog eszközöltetni; mi is azon figyelmeztetéssel tétetik közzé, miképp árverezni ohajtók a kikiáltási ár 10%-át bánatpénzképen az árverés megkezdése előtt letenni kötelesek.

Az árverési feltételek úgy alulirtnál, valamint a körjegyzői irodában is bármikor megtekinthetők.

K.-Vásárhely, 1885. november 19-én.

Gábor Péter,
szolgabíró.

1—3

Sz. 4741—1885.

Árverési hirdetmény.

Nyujtód község szesz és szesz italok korcsmárlási joga az 1886. évre kiadandó lévén, az alulirt közbejöttével folyó évi december hó 9-én délelőtt 12 órakor a község házában tartandó nyilvános árverésen fog eszközöltetni; mi is azon figyelmeztetéssel tétetik közzé, miszerint árverezni ohajtók a kikiáltási ár 10%-át bánatpénzképen az árverés megkezdése előtt letenni kötelesek.

Az árverési feltételek úgy alulirtnál, valamint a körjegyzői irodában is bármikor megtekinthetők.

K.-Vásárhely, 1885. november 19-én.

Gábor Péter,
szolgabíró.

1—3

Sz. 4741—1885.

Árverési hirdetmény.

Százpatak község szesz és szesz italok korcsmárlási joga az 1886. évre kiadandó lévén, az alulirt közbejöttével folyó évi december hó 8-án délután 4 órakor a község házában tartandó nyilvános árverésen fog eszközöltetni; mi is azon figyelmeztetéssel tétetik közzé, miképp árverezni ohajtók a kikiáltási ár 10%-át bánatpénzképen az árverés megkezdése előtt letenni kötelesek.

Az árverési feltételek úgy alulirtnál, valamint a körjegyzői irodában is bármikor megtekinthetők.

K.-Vásárhely, 1885. november 19-én.

Gábor Péter,
szolgabíró.

1—3